

สภาพการบริหารจัดการสถาบันสอนดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง A study of private music school's management in Lampang

อิศรากร พัลวัลย์^{1*} และ พิรัชย์ เปรมศิริ¹
Isarakorn Punwan^{1*} and Pirach Premsila¹
¹มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง (Lampang Rajabhat University)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถาบันสอนดนตรีเอกชนในเขตพื้นที่ จังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน สถาบันสอนดนตรีเอกชน 8 แห่ง ได้แก่ เซอนิมิวสิค อีระตามิวสิค บ้านดนตรี ฌัตการดนตรี เปียโนสตูดิโอ ทองประเสริฐมิวสิคเฮาส์ บ้านครูตุ้ย และมณีทองเปียโน ผู้บริหาร 8 คน ครูผู้สอนจำนวน 23 คน รวมทั้งหมด 31 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจงโรงเรียนที่เปิดทำการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันสอนดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง และแบบสัมภาษณ์วิธีการบริหารจัดการของผู้บริหาร ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์ทางสถิติโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ประกอบความเรียงผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เปิดสอนเปียโนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.16 ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.84 หลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้หลักสูตร Alfred ในการสอนคิดเป็นร้อยละ 51.61 มีการสอบวัดระดับมาตรฐานของผู้เรียน (สอบเกรด) คิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.20 จะมีส่วนร่วมในการสอบวัดระดับของผู้เรียน มีการจัดเวทีแสดง (Recital) เพื่อติดตามผลของผู้เรียน สถาบันสอนดนตรีเอกชนส่วนใหญ่จัดการแสดง Recital นอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 70.97 โดยร้อยละ 82.6 ผู้สอนมีส่วนร่วมในการส่งผู้เรียนเข้ารับการแสดงอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง สถาบันสอนดนตรีเอกชนมีระบบการรับครูผู้สอนเข้าทำงานในสถาบันโดย ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านครูผู้สอนเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 สถานภาพการจ้างครูผู้สอนในสถาบันส่วนใหญ่มีสถานะเป็นครูพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 93.56 ส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่ได้เข้ารับการพัฒนาดตนเอง คิดเป็นร้อยละ 52.2 ความสัมพันธ์ในสถาบันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเป็นเสมือนพี่ดูแลน้อง คิดเป็นร้อยละ 62.50 สถาบันเอกชนมีเวลาเปิด – ปิดที่แน่นอนคือทำการทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประเภทกิจการของสถาบันสอนดนตรีส่วนใหญ่เป็นสถาบันสอนและมีหน้าร้านสำหรับขายเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ดนตรี คิดเป็นร้อยละ 50.00 ในอนาคตสถาบันสอนดนตรีส่วนใหญ่มีแผนการและแนวโน้มนการขยายสาขา ร้อยละ 50.00 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันสอนดนตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันสอนดนตรี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ เฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : สถาบันสอนดนตรี การบริหารการจัดการ

ABSTRACT

The objective of this research was to study the management of private music school in Lampang. The qualitative research was collected from the owners and teachers of eight music schools, namely Serny Music, Teerada Music, Baan Dontree, Chat KanDontree, Piano Studio, Thongprasert Music House, Baan Kru Tui and Maneethong Piano using a person interview technique. A set of questionnaire was used as a tool of a quantitative research. A number of 31 teachers from those schools were also the sample for this study. The results reveal that the international standard curriculum was employed simultaneously with school's curriculum. Moreover, the curriculum used was also flexible for the students who studying music for relaxation and enjoyment. The recital was arranged for following the performance of students at least once a year. The 69.6 % of teachers were graduated in Bachelor of Art related with music. Most of teachers (39.1%) had the experience in music teaching during 2-5 years. Some of them could teach music with different kinds of instruments. The teachers were participated in the training of students for recital and international standard test and they were hired for a part time job. All 8 music schools were located in the community zone and were comfortable for transportation by cars and motorcycles. All those schools opened daily on Monday to Friday in the evening and at 8 am to 6 pm on Saturday and Sunday.

KEYWORDS: Music school, Management

**Corresponding author, E-mail: idsaragon@hotmail.com*

Received: 27/ February 2019/Accepted: 17 June 2019/ / Published online: 31 August 2019

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน นอกจากส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในด้านวิชาการแล้ว กระทรวงศึกษาธิการยังส่งเสริมให้โรงเรียนต่างๆ จัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่เสริมสร้างพัฒนาการด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และศักยภาพของนักเรียน ดนตรีจึงเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่นิยมนำมาบรรจุไว้ในหลักสูตร การให้การศึกษาด้านดนตรีจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกด้านหนึ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาประเทศ ดนตรีเป็นศาสตร์และศิลป์แขนงหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับมวลมนุษยชาติ ความสำคัญของดนตรีทำให้ผู้ได้รับสัมผัสกับโสตศิลป์ อันจะนำไปสู่ความรู้สึภายในจิตใจ ทำให้เกิดความชื่นชม และเห็นคุณค่าด้านความงามของดนตรี ซึ่งความรู้ดังกล่าวไม่ได้รับรู้หรือสัมผัสได้ทุกคนต้องเรียนรู้สัมผัส และสร้างความรู้ความเข้าใจ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์. 2552) แต่ดนตรีไม่ได้เป็นเนื้อหาทางวิชาการ จึงมิได้มีไว้ประกอบการเรียน นักเรียนไทยในปัจจุบันจึงต้องเรียนดนตรีตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1-6 แต่โรงเรียนประถมส่วนใหญ่ไม่มีครูสอนดนตรีที่มีความรู้ทางด้านดนตรีโดยตรง การเรียนการสอนดนตรีในโรงเรียน จึงอยู่ในสภาพที่ล้มเหลว เด็กที่ชอบดนตรีไม่สามารถที่จะเรียนดนตรีได้เต็มที่และเลิกซึ่งเพราะไม่มีครูที่รู้จริงและไม่มีอุปกรณ์

ดนตรี พ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องส่งลูกไปเรียนพิเศษวิชาดนตรีจากโรงเรียนดนตรีเอกชนนอกเวลาเรียน ประกอบกับในปัจจุบันผู้ปกครองของเด็กในวัยเรียนได้ให้ความสำคัญกับการเสริมทักษะพิเศษแก่เด็กมากขึ้น นอกเหนือจากการเรียนที่โรงเรียน (สุกรี เจริญสุข. 2546)

หากพิจารณาความสำคัญดังกล่าวข้างต้น พบว่าผู้ปกครองให้ความสนใจในศาสตร์ของดนตรีมากขึ้น ซึ่งจะสังเกตได้จากการเกิดขึ้นและการขยายตัวของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวกับดนตรีมีอยู่ทั่วทุกภูมิภาคในประเทศ จนกระทั่งมีการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรดนตรี เพื่อทำการเปิดสอนและเน้นตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตั้งแต่วัยเด็กถึงวัยผู้ใหญ่ โดยเฉพาะสถาบันดนตรีภาคเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายประเภทของเครื่องดนตรี ตั้งแต่ระดับพื้นฐานจนถึงระดับสูง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจที่จะศึกษาดนตรี ได้ศึกษากับความสุนทรีย์ในศาสตร์แห่งดนตรี และจากการสำรวจในเบื้องต้น พบว่าในจังหวัดลำปางมีสถาบันเอกชนที่เปิดสอนดนตรีหลายแห่งมีกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่มีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน

จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพการบริหารจัดการของสถาบันสอนดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานที่เป็นสถาบันเอกชนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง

นิยามศัพท์เฉพาะ

สถาบันดนตรี หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนพิเศษเฉพาะด้านดนตรี ครอบคลุมประเภทของเครื่องดนตรีสากล ได้แก่ กลุ่มเครื่องสาย กลุ่มเครื่องทองเหลือง กลุ่มเครื่องลมไม้ กลุ่มเครื่อง ลิ่มนิ้ว กลุ่มเครื่องกระทบ และการขับร้อง ฯลฯ

สภาพการบริหารจัดการของสถาบันดนตรี หมายถึง 1) ด้านการบริหารหลักสูตรของสถาบันดนตรี 2) ด้านการบริหารบุคลากรในสถาบันดนตรี 3) ด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งสนับสนุนสำหรับการเรียนการสอน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

ผลการศึกษาสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาในสาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานที่เป็นสถาบันเอกชนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อการศึกษาสภาพการบริหารจัดการของสถาบันดนตรีเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถาบันสอนดนตรีเอกชนในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง จำนวน 11 สถาบัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในสถาบันสอนดนตรีเอกชน 8 สถาบัน ได้แก่ เซอโนมิวสิก ธีระดามิวสิก บ้านดนตรี ฉัตรการดนตรี เปียโนสตูดิโอ ทองประเสริฐมิวสิกเฮาส์ บ้านครูตุ้ย และ มณีทองเปียโน จำนวน 31 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากสถาบันที่มีระยะเวลาในการเปิดสอนไม่

น้อยกว่า 5 ปี เพราะสถานศึกษาที่เปิดดำเนินการมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปีจะมีระบบบริหารจัดการที่คงที่และมีประสิทธิภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชน แบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ

หมวดที่ 1 เป็นข้อคำถามสำหรับทำเครื่องหมายพร้อมบอกรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

หมวดที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี

2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี

2.3 ด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน

2. แบบสัมภาษณ์การบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน มีลักษณะปลายเปิดให้กลุ่มตัวอย่างพูดตอบคำถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี

2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี

2.3 ด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน

การพัฒนาเครื่องมือวิจัย

1. การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถาม

1.1 สร้างแบบสอบถามการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง สำหรับผู้บริหาร แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชน แบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ

หมวดที่ 1 เป็นข้อคำถามสำหรับทำเครื่องหมายพร้อมบอกรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

หมวดที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี
- 2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี
- 2.3 ด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน

1.2 สร้างแบบสอบถามการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง สำหรับครูผู้สอน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลพื้นฐาน เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชน แบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ

หมวดที่ 1 เป็นข้อคำถามสำหรับทำเครื่องหมายพร้อมบอกรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

หมวดที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

- 2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี
- 2.2 ด้านการบริหารจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี
- 2.3 ด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความคิดเห็นเป็น 5 ระดับ โดยแบบสอบถามจะเป็นแบบมาตรา (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) กำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

สำคัญมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
สำคัญมาก	ให้	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ให้	3	คะแนน
สำคัญน้อย	ให้	2	คะแนน
สำคัญน้อยมาก	ให้	1	คะแนน

การประเมินของผลระดับคะแนนเฉลี่ย

คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	4.21 - 5.00	มีความสำคัญมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	3.41 - 4.20	มีความสำคัญมาก
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	2.61 - 3.40	มีความสำคัญปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	1.81 - 2.60	มีความสำคัญน้อย
คะแนนเฉลี่ยอยู่ในช่วง	1.00 - 1.80	มีความสำคัญน้อยที่สุด

1.3 หาความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องเปรียบเทียบสัดส่วนของข้อคำถามว่ามีความสอดคล้องกับน้ำหนัก ความสำคัญของแต่ละเนื้อเรื่องที่ต้องการของแบบสอบถาม

1.4 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่าเท่ากับ 1.00 เท่านั้นถึงจะถือว่าแบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2554) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงมีค่า เท่ากับ 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้ โดยมี

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้ - ให้เพิ่มเติมสาขาที่สำเร็จการศึกษาทั้งฉบับของผู้บริหารและฉบับของครูผู้สอน

- ให้เพิ่มเติมคำว่า (ความยาก-ง่าย) ในข้อคำถามที่ 2.6 มีการแบ่งระดับหลักสูตรได้ชัดเจน (ความยาก-ง่าย)

1.5 ผู้วิจัยปรับแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแบบสอบถามที่สมบูรณ์

1.6 ดำเนินการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างและหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์

2.1 สร้างกรอบข้อคำถามสำหรับสัมภาษณ์ ประเด็นสำหรับสัมภาษณ์ มีหัวข้อดังนี้

2.1 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี

2.2 การบริหารจัดการด้านบุคลากรในสถาบันดนตรี

2.3 การบริหารจัดการด้านสถานที่หรือสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน

2.2 หาความเที่ยงตรงโดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องครอบคลุมของเนื้อหาในแบบสัมภาษณ์

2.3 วิเคราะห์ความเที่ยงตรงโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ (IOC) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ว่าต้องมีค่าเท่ากับ 1.00 เท่านั้นถึงจะถือว่าแบบสัมภาษณ์สามารถนำไปใช้ได้ (ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. 2554) ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความเที่ยงตรงมีค่า เท่ากับ 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้

2.4 ผู้วิจัยปรับแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์

2.5 ดำเนินการใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

สภาพการบริหารจัดการสถาบันดนตรีเอกชนในเขตพื้นที่ อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนแบ่งออกเป็น 2 หมวดคือ หมวดที่ 1 เป็นข้อคำถามสำหรับทำเครื่องหมายพร้อมบอกรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม หมวดที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน

ส่วนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นผู้บริหารจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นครู 23 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ร้อยละ 70.96 เป็นเพศชาย ร้อยละ 29.03 เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีอายุ 30 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.29 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.42 จบจากสาขาดนตรีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 51.61 เป็นเจ้าของกิจการ/ผู้ลงทุน เป็นผู้บริหารสถาบันและครูผู้สอนมากที่สุด ร้อยละ 75.00 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน 2-5 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.10

ส่วนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน

หมวดที่ 1 คำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง

ด้านการบริหารหลักสูตร พบว่า สถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่เปิดสอนเปียโนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.16 ผู้เรียนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.84 หลักสูตรสำหรับการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้หลักสูตร Alfred ในการสอนคิดเป็นร้อยละ 51.61 มีการสอบวัดระดับมาตรฐานของผู้เรียน (สอบเกรด) คิดเป็นร้อยละ 62.50 โดยผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 65.20 จะมีส่วนร่วมในการสอบวัดระดับของผู้เรียน มีการจัดเวทีแสดง (Recital) เพื่อติดตามผลของผู้เรียน สถาบันดนตรีเอกชนส่วนใหญ่จัดการแสดง Recital นอกสถานที่ คิดเป็นร้อยละ 70.97 โดยร้อยละ 82.6 ผู้สอนมีส่วนร่วมในการส่งผู้เรียนเข้ารับการแสดงอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

ด้านการบริหารการจัดการบุคลากร พบว่า สถาบันดนตรีเอกชนมีระบบการรับครูผู้สอนเข้าทำงานในสถาบันโดยใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ผ่านครูผู้สอนเดิมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 50.00 สถานภาพการจ้างครูผู้สอนในสถาบันส่วนใหญ่มีสถานะเป็นครูพิเศษ คิดเป็นร้อยละ 93.56 ส่วนใหญ่ครูผู้สอนไม่ได้เข้ารับการพัฒนาด้านตนเอง คิดเป็นร้อยละ 52.2 ความสัมพันธ์ในสถาบันระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนเป็นเสมือนพี่ตูล้อง คิดเป็นร้อยละ 62.50

ด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน พบว่า สถาบันเอกชนมีเวลาเปิด - ปิดที่แน่นอนคือทำการทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ประเภทกิจการของสถาบันดนตรีส่วนใหญ่เป็นสถาบันดนตรีและมีหน้าร้านสำหรับขายเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ดนตรี คิดเป็นร้อยละ 50.00 ในอนาคตสถาบันสอนดนตรีส่วนใหญ่มีแผนการและแนวโน้มการขยายสาขา ร้อยละ 50.00

หมวดที่ 2 ระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันดนตรีเอกชน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันโดยภาพรวม

(n = 31)

การบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี	4.21	0.67	มากที่สุด
ด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี	4.31	0.59	มากที่สุด
ด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน	4.46	0.78	มากที่สุด
รวม	4.33	0.73	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.31 อยู่ในระดับมาก

ที่สุด และ ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ เฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันโดยภาพรวม

(n = 8)

การบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี	4.50	0.75	มากที่สุด
ด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี	4.29	0.85	มากที่สุด
ด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน	4.67	0.69	มากที่สุด
รวม	4.49	0.72	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.49 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.67 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.50 อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ เฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.29 อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของครูที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบันโดยภาพรวม

(n = 15)

การบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน	ระดับความคิดเห็น		
	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับ
ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี	3.92	0.72	มาก
ด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรี	4.34	0.73	มากที่สุด
ด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน	4.30	0.70	มากที่สุด
รวม	4.18	0.82	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีผลต่อการบริหารจัดการที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถาบัน โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.34 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารการจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.30 อยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านการบริหารการจัดการหลักสูตรของสถาบันดนตรี มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย คือ เฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.92 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากการดำเนินการวิจัยทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการสถาบันดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง โดยพบว่า พบว่าสถาบันดนตรีทั้ง 8 สถาบัน มีผู้เรียนสนใจเรียนเปียโนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยพรรณีย์ ปราบอักษร (2542) ที่ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดสนใจของบิดา มารดาในการเลือกโรงเรียนสอนดนตรี ผลการวิจัยพบว่าเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมมากจากกลุ่มตัวอย่างและต้องการให้บุตรเรียนมากที่สุด คือ เปียโน อีกทั้งยังสอดคล้องกับภณันท์ จันทรธรรพ์กุล (2537) กล่าวว่า เครื่องดนตรีตะวันตกที่มีผู้นิยมเรียนมากที่สุด ได้แก่ เปียโน ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้วิจัยทั้งทางด้านการปฏิบัติและสอนเปียโนเป็นเวลาหลายปีทำให้ทราบถึงธรรมชาติของเปียโน คือ เป็นเครื่องดนตรีที่สามารถฝึกหัดได้ง่าย ไม่ซับซ้อน สามารถสร้างเสียงโน้ตได้ตรงตามความต้องการของผู้เล่น อีกทั้งการเรียนเปียโนยังเป็นพื้นฐานของการเรียนเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ ต่อไปได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เครื่องดนตรีอื่นๆ ได้อย่างรวดเร็ว (คำคม เฉลยพจน์. 2537) ดังนั้น เปียโนจึงเป็นตัวเลือกอันดับต้นๆ ของกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการที่จะเรียนดนตรี

การจัดแสดงดนตรีต่อสาธารณชน (Recital) นอกสถานที่ให้กับผู้เรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะสร้างให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ ตลอดจนผลักดันผู้เรียนมีความต้องการที่จะนำความรู้ไปต่อยอดในระดับที่สูงขึ้นจนสามารถนำไปใช้ในการหาเลี้ยงชีพได้ในอนาคตได้ โดยสถาบันดนตรีทั้ง 8 แห่ง มีการติดตามผลของผู้เรียนระหว่างเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยจัดการแสดง (Recital) อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยสถานที่การจัดแสดงส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงนอกสถานที่ เช่น ศูนย์การค้า Concert Hall โรงแรม อีกทั้งยังพบว่า บางสถาบันยังมีการติดตามผลของผู้เรียนโดยการเข้าร่วมแสดงความสามารถตามเทศกาลหรืองานต่างๆ ตลอดจนส่งเข้าแข่งขันบนเวทีในระดับอำเภอ จังหวัด และระดับประเทศ จากข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ พบว่า การจัดเวทีนอกสถานที่เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น มีเป้าหมายที่ชัดเจนจนส่งผลให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัยในการฝึกซ้อมทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี และทำให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และมีความต้องการพัฒนาทักษะความสามารถในระดับที่สูงขึ้นเพื่อการแสดงในครั้งต่อไป

ด้านการบริหารการจัดการบุคลากรในสถาบันดนตรีทั้งหมด 8 แห่ง พบว่า การรับครูผู้สอนเข้าทำงานในสถาบันดนตรีส่วนใหญ่จะกระทำโดยการประชาสัมพันธ์ผ่านการแนะนำของครูผู้สอนเดิมในสถาบันเดิม โดยผู้บริหาร/เจ้าของสถาบันจะเป็นผู้คัดเลือกและทดสอบความสามารถทางด้านทักษะการปฏิบัติด้วยตนเอง ครูผู้สอนส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีในสาขาที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและมีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 2 - 5 ปี อีกทั้งยังพบว่า ครูผู้สอนบางท่านสามารถปฏิบัติการสอนในสาขาที่หลากหลายในเครื่องดนตรีที่อยู่ในหมวดประเภทเดียวกัน เช่น สอนได้ทั้งกีตาร์และอูคูเลเล่ หรือสอนตระกูลเครื่องเป่าทองเหลือง (Brass) หรือเครื่องเป่าลมไม้ (Woodwind) สำหรับการจ้างงานของสถาบันดนตรีทั้งหมดจะเป็นลักษณะการจ้างงานชั่วคราวเป็นรายชั่วโมง (Part time) เนื่องจากสภาพทั่วไปของสถาบันเป็นธุรกิจที่ดำเนินกิจการภายในครอบครัวหรือเป็นองค์กรขนาดเล็ก รวมทั้งการศึกษาดนตรีของผู้เรียนแต่ละคนใช้เวลาเพียงช่วงระยะสั้นๆ (30-60 นาที) ซึ่งหากพิจารณาด้านการบริหารจัดการรายรับ - รายจ่ายของสถาบัน พบว่า การจ้างครูพิเศษ (รายชั่วโมง) นับเป็นวิธีการประหยัดค่าใช้จ่ายภายในสถาบัน อีกทั้งการจ้างงานในสถานศึกษาก็ส่งผลดีต่อครูผู้สอน เนื่องจากครูผู้สอนสามารถทำงานพิเศษควบคู่กับงานหลักได้ ซึ่งการจัดการองค์กรที่สร้างความพึงพอใจทั้งต่อผู้บริหาร/เจ้าของสถาบันและพนักงานจะส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ฮอยและเฟอร์กูสัน (Hoy and Ferguson, 1985) ได้กล่าวในเรื่องความพึงพอใจในการทำงานของครูไว้ว่า ความพึงพอใจในการทำงานของครูเป็นความรู้สึกของครูที่มีต่อการทำงานภายในโรงเรียน ทั้งด้านสภาพการ

ทำงาน ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ รวมถึงความก้าวหน้าในการทำงานและรายได้ ซึ่งมีส่วนช่วยให้การทำงานประสบความสำเร็จ จึงจำเป็นต้องสร้างและรักษาระดับความพึงพอใจในการทำงานของครูให้อยู่ในระดับสูง เพราะอิทธิพลต่อการทำงานของครูอาจมีผลกระทบไปยังกลุ่มอื่น ดังนั้น ถ้าผู้บริหารมีการจัดการองค์การที่ทำให้ครูมีความพึงพอใจในการทำงานสูงก็จะมีผลทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับด้านการพัฒนาครูผู้สอนของสถาบันดนตรีทั้ง 8 แห่ง พบว่า มีการพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องของทุกปี เช่น ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีโอกาสเข้ารับชมการแสดงดนตรีของนักดนตรีที่มีความเชี่ยวชาญในระดับประเทศ ต่างประเทศ สำหรับการพัฒนาคนนั้นนับเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยในการปรับกระบวนการดำเนินกิจการให้เกิดประสิทธิผลและเกิดประโยชน์สูงสุดทั่วทั้งองค์กร โดยการจัดให้มีการฝึกอบรมและพัฒนานับเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งมุ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการ ปฏิบัติที่มีการเน้นย้ำบ่อยๆ โดยที่ผลของการเรียนรู้ อาจไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรงแต่อาจตรวจสอบได้จากผลของการกระทำ อีกทั้งยังทำให้เกิดการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน และพัฒนาการปฏิบัติงานเพื่อนำไปใช้ในปัจุบันหรืออนาคต บทบาทหน้าที่ที่สำคัญของครูผู้สอนในสถาบันดนตรี คือ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมผู้เรียนเข้าสอบวัดระดับมาตรฐานด้านดนตรี (สอบเกรด) ทั้งการกำกับดูแลทักษะปฏิบัติอย่างใกล้ชิด ทบทวนบทเรียนให้แก่ผู้เรียนอยู่เสมอ ตลอดจนคอยให้กำลังใจผู้เรียนจนกระทั่งถึงเวลาสอบ การเอาใจใส่ดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิดของครูผู้สอนมุ่งหวังให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้ การสอนทักษะดนตรีแก่ผู้เรียนจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถและความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องพิจารณาความเหมาะสมแล้วปรับปรุงสิ่งเหล่านั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ผู้เรียน (จรงค์ พุกกะณานนท์. 2542)

ด้านการบริหารจัดการสถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนการสอนของสถาบันดนตรีในเขตพื้นที่ อ.เมือง จ.ลำปาง พบว่า ท่าเลที่ตั้งของสถาบันดนตรีเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงเป็นอันดับแรก โดยสถาบันทั้ง 8 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตชุมชน รายล้อมสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ตั้งอยู่ในย่านตลาดชื่อดัง ใกล้โรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน ที่สิ่งสำคัญที่สุด คือ สถาบันดนตรีมีบริการสถานที่จอดรถเป็นของตนเอง อีกทั้งยังสามารถเดินทางสัญจรได้สะดวก การเลือกทำเลที่ตั้งควรพิจารณาถึงตำแหน่งของกลุ่มเป้าหมายว่าอยู่ที่ใด อีกทั้งความสะดวกในการเดินทางเพื่อให้การประกอบธุรกิจเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และจากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในสถาบันสอนดนตรีทำให้ทราบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อผู้เรียนในการเลือกเรียนดนตรีในสถาบันต่างๆ ยังขึ้นอยู่กับชื่อเสียงของครูผู้สอนและสถาบันเป็นสำคัญอีกด้วย สอดคล้องกับทฤษฎีนี้ ปรากฏ อักษร (2542) ที่ได้ทำการศึกษาโอกาสทางการตลาดของธุรกิจโรงเรียนดนตรีในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า อิทธิพลต่อการตัดสินใจให้บุตรเรียนดนตรีต่างกัน ปัจจัยดังกล่าวคือ ชื่อเสียงของโรงเรียน ดนตรี ชื่อเสียงของผู้สอนดนตรี หลักสูตรที่เปิดสอนในโรงเรียนดนตรี ท่าเลที่ตั้งของโรงเรียน สอนดนตรีและความสะดวกสบายในด้านสถานที่จอดรถ บรรยากาศของโรงเรียน และการโฆษณาของ โรงเรียนดนตรี สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบิดามารดาที่จะให้บุตรเรียนดนตรีที่โรงเรียนสอนดนตรีนั้นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของสถาบันสอนดนตรีเอกชนในจังหวัดลำปาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

สถาบันควรเพิ่มการจัดอบรมในรูปแบบอื่นๆ ด้วย เช่น งาน Workshop เทคนิคเฉพาะเครื่อง สนับสนุนให้ครูผู้สอนพัฒนาตนเองโดยการสอวัดระดับมาตรฐานทางด้านดนตรี (สอบเกรด)

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการของโรงเรียนในภาครัฐ/เอกชนที่มีการเปิดสถาบันดนตรีควบคู่กับรายวิชาหลัก เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัยที่มีโครงการสอนดนตรีเพื่อหารายได้เสริม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่าง เพื่อหารูปแบบการจัดการ
2. การวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความต้องการบุคลากร/ครูผู้สอน ของผู้บริหาร/เจ้าของสถาบันดนตรีในเขตพื้นที่ อ.เมือง จังหวัดลำปาง เพื่อเป็นแนวทางการประกอบอาชีพ ของผู้เรียนทางด้านดนตรี ในระดับอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- คำคม เฉลยพจน์. (2537). เรียนดนตรีอะไรจึงจะเหมาะกับเด็กแต่ละวัย. *วารสารเพลงดนตรี* วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล, ปีที่ 1(3), 95.
- จรงค์ พุกกะณานนท์. (2542). *หลักการสอนเปียโน*. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ โอ.เอส.พรินติ้ง เฮ้าส์.
- ณฤทธิ์ สุทธิจิตต์. (2552). *จิตวิทยาการสอนดนตรี*. กรุงเทพมหานคร. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทรรศนีย์ ปราปอักษร. (2542). *การศึกษาโอกาสทางการตลาดของธุรกิจโรงเรียนดนตรีในเขต กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ไทย*.
- นภานันท์ จันทรธรรมาภัยกุล. (2537). *เยาวชนไทยกับการสอนเปียโน*. เพลงดนตรี 1. (2), 26-27.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภณ. (2542). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร:พัฒนาศึกษา.
- รวีพร ผาต่าน. (2557). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์การฝึก ตัดปะเศษวัสดุ (ปริญาการศึกษามหาบัณฑิต) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*.
- ศศิธร พุ่มดวง. (2548). ดนตรีบำบัด. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 23(3), 185-191.
- ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2554). *การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุกรี เจริญสุข. (2546). *เสียงและระบบเสียงดนตรีไทย*. กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เสาวณีย์ สังข์โสภณ. (2548). *ดนตรีเพื่อสุขภาพ*. ปาฐกถาในงานประชุมวิชาการ กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก.
- Hoy, W. K. and Furguson, J. (1985) *Theoretical framework and exploration*. Texas: Business Publication.